

N:o 31.

Af herr **P. N. Bosson**, *om upphäfvande af tullen å majs m. m.*

En fråga, som vid åtskilliga tillfällen varit föremål för regeringens och Riksdagens lifliga uppmärksamhet, är frågan om tull eller icke tull på majs. Senast vid 1903 års riksdag inkom en väl motiverad kungl. proposition i ärendet, och äfven enskilda motionärer hafva vid olika tillfällen ägnat denna, synnerligen för vårt nu uppblomstrande mindre jordbruk, så viktiga fråga sin omsorg, men har den hittills icke lyckats vinna Riksdagens bifall.

På sista tiden har dock tillkommit en omständighet, som gör att denna fråga ånyo måste upptagas till grundlig ompröfning, och denna omständighet är utvecklingen af vårt mindre jordbruk och uppkomsten af den s. k. »egnahemsrörelsen». I våra, mer än förr, oroliga tider har man ansett nödigt lagstifta i syfte att öka de bofasta inbyggarnas antal för att därigenom dels minska utvandringen och dels i någon mån råda bot på det växande missnöjet och oron bland de mindre bemedlade klasserna, samt äfven till ökande af vårt kära fosterlands inre välstånd och lugna utveckling. Riksdagen har härvid, anser jag, slagit in på rätta vägen för vinnande af detta mål, genom att anslå medel för bildandet af s. k. »egna hem».

Men denna gjorda början måste fullföljas. Jordbruk, förenadt med boskapsskötsel, har länge varit och torde framgent förblifva vårt lands hufvudnäring och följdriktigt; äro konjunkturerna för densamma så goda, att den kan blomstra, blifva äfven därigenom andra våra näringar hjälpta och tillgodosedda. Af synnerlig vikt är att lagstifta så, att alla råvaror blifva så billiga och lätt åtkomliga som möjligt, och en sådan råvara, en af de allra viktigaste, är majs. Det är ju fullkomligt ådagalagdt, att

Bih. till Riksd. Prot. 1906. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 14 Häft. (N:is 31—34) 1

spannmål, af hvilket slag som helst, är ett för dyrt foder och att ett synnerligen förmånligt sådant, både i fråga om pris och effektivitet, är majsen. Inom såväl vårt eget land som äfven genom export finnas ju stora möjligheter till försäljning af förädlade jordbruksalster, såsom smör, ägg, fläsk, kött m. fl., och lagstiftaren åligger tillse, att dessa möjligheter blifva så gynnsamma som tänkas kan, och när nu äfven andelsslakterifrågan för vårt land blifvit »brännande», kan icke längre behovet af tullfrihet för omalen majs af statsmakterna förbises.

Ett synnerligen stort hinder för vinnandet af önskemålet tullfri majs är majsbränningen. Man har för att råda bot på de olägenheter, som i denna del skulle uppkomma, föreslagit förhöjd skatt på af majs tillverkadtt brännvin, men torde svårigheten att riktigt afväga denna skatt som äfven den ökade kontrollkostnaden göra, att detta sätt för sakernas ordnande icke är så lockande.

Hvad som, enligt min åsikt, härvidlag skulle vara det enklaste och rättaste vore, att all brännvinsbränning af majs och däraf framställda produkter blefve helt och hållet förbjuden. Ett sådant förbud skulle dels mycket lätt och utan särskild kostnad kunna kontrolleras, dels skulle det till brännvinsproducenternas bästa verka så, att öfverproduktion på brännvin skulle i afsevärd mån minskas, och dels skulle äfven därigenom priset på våra egna råvaror, exempelvis potatis, till vårt jordbruks fromma väsentligt och jämt hållas uppe. Ingen lär väl heller vilja förneka, att fördyrandet af rusdryckerna såväl som äfven tillverkningens begränsning till landets egna råvaror skulle vara af utomordentlig vikt och blifva ett mycket godt handtag för vår fosterländska nykterhetsrörelse.

Jag behöfver icke trötta med siffror, ty dessa äro tillräckligt kända dels genom Kungl. Maj:ts 1903 till Riksdagen afgifna proposition i ärendet, dels genom deras ständiga förekomst i pressen. Jag skall blott taga mig friheten understryka det kända förhållandet, att vårt grannland Danmarks stora försteg i ett rationellt jordbruk, ladugårdsskötsel och frambringandet af dessa näringars förädlade produkter till stor del beror på den billiga majsen som utfodringsmedel, och denna fördel längta och trängta våra mindre jordbrukare efter att, *fortast möjligt*, komma i åtnjutande af.

På grund af hvad jag sålunda tagit mig friheten anföra, får jag härmed vördsamt hemställa:

att Riksdagen ville för sin del besluta upphäfvandet af tullen på omalen majs, räknadt från den dag Kungl. Maj:t finner lämpligt bestämma, samt

att brännvinsbränning af majs och däraf framställda produkter måtte, i sammanhang därmed, blifva förbjuden.

Stockholm den 23 januari 1906.

Per N:son Bosson.
